

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

MANIVM

Luciani omnes dialogi, iucundis salibus, & impē
dio festiuis iocis referti: quibus exquissi-
ma trutinā expenditur ab ijs qui
vita defuncti sunt, quantis in
malis vita mortalium
versetur.

Erasmo Roterodamo interprete .

Pontico Virunio.

Ottomaro Luscinio.

Vitarum dein, seu philosophorum auctio,
Luciani dialogus, Nycholao Beral-
do interprete.

Querela item virtutis, e Luciano. Carolo Me-
tino traductus nuper dialogus.

Monibus este procul rigidi vultus; Catones,

Qui fugitis risus, scommata mixta iocis.

Lusimus in teneris, seris quoque ludimus annis.

Et reliquum vitæ quid, nisi lusus erit?

Cum priuilegio cæsareo ad quadrienniū

ab anno Christi 1519 Ioannes

Schottus Argentorati

premebat.

BIBLIOTHECA PABAT.
VINDOBONENSIS.

EPISTOLIVM ERASMI.



Ornatissimo viro, dño Christophoro
urfeuico, Erasmus Roterodamus S

Equidem hac mente semper fui ornatissime, idē
q̃ humanissime Christophore, ut a nullo prorsū
vicio perinde abhorruerim atq̃ ab ingratitude
ne: nec unq̃ istos hominis vocabulo dignos iu-
dicarim, qui alieni in se meriti tempore ullo pos-
sent obliuisci. Rursus eos existimaui beatos, q̃b̃
tantum facultatis fortunæ cōmoditas suppedita-
uit, ut bene meritis possint parem remereri gra-
tiam: beatissimos autem, quibus licuisset accē-
ptum beneficium aliquo cum scēnore rependere.
Proinde quum antehac sepenumero mecū repe-
terem, quantū in me nihil promeritum tua beni-
gnitas contulisset (nam collatū arbitror quicquid
ita delatum est, ut haud scio, utrū per fortunam,
an per meip̃m, certe per te nō steterit quo minus

EPISTOLIVM ERASMI:

acceperim) circūspectaremqꝫ, quonam argumēto possem aliquā saltem erga te memoris gratiqꝫ animi significationē dare: neqꝫ in tanta fortunæ meę tenuitate quicqꝫ occurreret quod ulla ex parte, non dicam tuis meritis responderet, sed quod vel animo satī faceret meo. Illud deniqꝫ mihi venit in mentē, ut saltem istos quosdā non inurbanos homines imitarer, qꝫ flosculo quopiā insigni, aut alio simili symbolo misso, voluntatis propensionem, promptiqꝫ animi studium testificari solent: præsertim ipsi tenues erga eos, quibus neqꝫ res, neqꝫ animus sit aliorum egens munerē. Ergo græcanica ingredienti *μυροῦν*. (Nam musarum horti vel medijs vernāt brumis) statim inter multos varia adblandientes gratia, hic Luciani flosculus præter ceteros arrisit. Eum non ungue, sed calamo decerptum ad te mitto: non solum novitate gratum, colore varium, specie venustū: nec odore modo fragrantem, verū etiam succo præsentaneo salubrem & efficacem. Omne tulit punctū (ut scripsit Flaccus) qꝫ miscuit utile dulci. Quod quidem aut nemo, mea sententia, aut noster hic Lucianus est affecutus: qui prisce comoediæ dicitatem, sed citra petulantia referens, deū imortalem, qua vafricie, quo lepore perstringit omnia:

EPISTOLIVM ERASMI.

quo naso cuncta suspendit: quæ omnia miro sale p
fricat: nihil vel obiter attingens quod non aliquo
feriat scommate. Philosophis infestus: atque inter
hos Pythagoricis potissimum, ac Platonicis, ob
prestigias. Stoicis item, propter intolerandum su
percilium. hos punctim ac caesim, hos omni telo
rum genere petit. Idque iure optimo. Quid enim
odiosius, quid minus ferendum, quam improbitas
virtutis professione personata? Hinc illi blasphe
mi, hoc est maledici vocabulum addidere: sed hi
nimis quorum ulcera tetigerat. Pari libertate deos
quoque passim & ridet & lacerat: unde cognomen
inditum ἀθεός. speciosum profecto vel ab hoc no
mine, quod ab impijs ac supersticiosus attributum.
Floruit ut putant, Traiani ferme temporibus: in
dignus (ita me deus amet) qui inter sophistas nu
meretur. Tantum obtinet in dicendo gratie, tan
tum in inveniendi felicitatis, tantum in iocando le
poris, in mordendo aceti: sic titillat illusionibus:
sic seria nugis, nugas serijs miscet: sic ridens vera
dicit, vera dicendo ridet: sic hominum mores, affe
ctus, studia quasi penicillo depingit: neque legen
da, sed plane spectanda oculis exponit: ut comoe
dia nulla, nulla satyra cum huius dialogis conferri de
beat: seu voluptatem spectes, seu utilitatem. Vale.

ERASMO INTERPRETE MANIVM DIA.

logi e Luciano ERASMO interprete.

Cnemonis, ac Damippi dialogus. 1. CNE.

Hoc scilicet est qđ vulgo dici consuevit, hīnus
lus leonem. DA. Quid isthuc est quod te
cum stomachare Cnemon? CNE. Quid sto-
macherogas? Equidē heredem reliqui quendā
preter animi sententiā, videlicet astu delusus mi-
ser, ijs quos maxime mea cupiebam habere prae-
teritis. DA. Sed isthuc quinā euenit? CNE.
Hermolaū nobilem illū diuitem, quū orbus esset,
imminente morte captabam, assidens atq; infer-
uiens. Neq; ille grauatim officium meū admittere
bat. At interim illud quoq; mihi visum est scitū,
consultumq; ut testamentū proferrem ac publi-
carem: quo illum rerū mearū insolidū hāredē in-
stitueram: nimirū ut ille vicissim idē faceret, meo
prouocatus exemplo. DA. At quid tandē ille?
CNE. Quid ille suo in testamento scripserit id
quidē ignoro. Ceterū ego repente atq; insperato
e vita decessi, tecti ruina oppressus. Et nūc Her-
molaus mea possidet, lupus cuiuspiam in morē,
ipso hamo cum esca pariter auulso. DA. Imō
non escam modo cum hamo, quin etiā te quoq;

MANIVM DIALOGI B LV.

piscatorē sif abstulit. Itaq; technā istā in tuū ipsū
us caput struxeras. Cne. Sic apparet: idq; adeo
d'ploro. 2 Zenophātē, & Callidemidē. Z.

AT tu Callidemides quo pacto interisti? Nā
ipse quemadmodū diuinæ parasitus quū es-
sem, immodica ingurgitatione p̄focatus fuerim
nostī. aderas em̄ morienti. CAL. Aderam Ze-
nophantes. Porro mihi nouū quiddam atq; in-
opinatum accidit. Nā tibi quoq; notus est Ptoe-
dorus ille senex. ZENO. Orbū illū dicis, ac
diuitem, apud quem te assidue versari conspicie-
bam? CAL. Illum ipsum semper captabam: co-
lebamq; id mihi pollicens fore, ut meo bono q̄
primū moreretur. Verū quū ea res in longū pro-
ferretur: sene videlicet ultra tithonios annos vi-
uente: compendiarīam quandā excogitauī viam,
qua ad hereditatem peruenīrem. Siquidē empto
veneno pocillatori p̄suasēram: ut simul atq; Ptoe-
dorus potum posceret (bibebat autem prolixi-
us) p̄sēntius in calicem inijceret: haberetq; in
promptu, porrecturus illi. Quod si fecisset: iure
iurando confirmabam, me illum manumissurū.

ZENO. Quid igitur accidit? nam inopinatus
quiddā narraturus mihi videris. CAL. Vbi iā
loti venissemus: puer duobus paratis poculis, al-

ERASMO INTERPRETE

tero Ptoeodoro cui venenū erat additum, altero mihi, nescio quo modo errans, mihi venenū, Ptoeodoro porrexit innoxīū. Mox ille quidē bibit: at ego p̄tinus humi porrectim stratus sum: suppositum videlicet illius loco funus. Quid hęc rides Zenophanta? Atqui nō conuenit amici malis illudere. ZENO. Rideo profecto. nā eleganter ac lepide tibi hęc res euenit. Porro senex ille quid interim? CAL. Primū ad casuz subitū atq; inexpectatū sane conturbatus est. Deinde simul atq; intellexit id quod acciderat: puta pocillatoris errore factū: risit & ipse. ZENO. Recte sane. tā & si nō oportuit ad compendiū illud diuertere. si quidē venisset tibi populari vulgataq; via tutius certiusq; etiam si paulo serius.

3 Menippi, & Tantali. MENIP.

Quid eiulas o Tantale? aut quid tuā deploras fortunā stagno imminens? TAN. Quoniam siti enecor Menippe. ME. Vsq; adeo piger es atq; iners, uti nō vel pronus incūbens bibere noris: vel caua vola hauriens? TAN. Nihil profecero si procumbam. refugit enim aqua simul atq; me propius admoueri senserit. q̄ si quando haurero: oriq; coner applicare: prius effluxit q̄ summa rigem labia, atq; inter digitos quoq; effluens

MANIVM DIALOGI E LV.

aqua, haud scio quomodo rursus manū meā ari-
dam relinquit. ME. Prodigiosum quiddā de te
narras Tantale. Verū dic mihi, isthuc ipsum quor-
sum opus est bibere? quum corpore careas. Nā
illud quod esurire poterat aut sitire, in Lydia se-
pultum est: ceterū tu quū sis animus, quinā post
hac aut sitire queas aut bibere? TAN. Atqui
hoc ipsum supplicij genus est: ut anima perinde
quasi corpus sit, ita sitiat. ME. Age hoc ita ha-
bere credimus: quando quidē affirmas te siti pu-
niri: at quid inde acerbi tibi poterit accidere? Nū
metuis, ne potus inopia moriari? At equidem
haud video alteros infirmos, si qs hoc relinquat,
neq; locum aliū in quem morte demigret qspiā.
TAN. Recte tu quidē dicis: verū hoc ipm sup-
plicij genus est, sitire quum nihil sit opus. ME.
Desipis Tantale: & uti verum tibi fatear, nō alio
potu videris egere q̄p veratro mero. Nā diuersū
quiddā pateris ijs, quos canes rabiosi momorde-
runt: ut qui non aquā, quemadmodū illi, sed sitim
horreas. TAN. Ne veratrū quidē recusarim
bibere Menippe, si licear modo. ME. Bono es
animo Tantale: certum habens, nuncq; fore, ut
vel tu, vel reliquorū manium quispiā bibat. neq;
enim fieri potest. Quāq; non omnibus, quēad-

ERASMO INTERPRETE

modum tibi poena adiudicata est: ut sitiant, aqua illos non expectante.

Menippi, ac Mercurij. & MENIP.

A Tubinam formosi illi sunt, ac formosę Mercurij. Ducito me: docetoq; utpote recēs huc profectum hospitem. MER. Haud mihi licet per ociū Menippe. quin tu isthuc ipso e loco de-
xtorsum oculos deflecte. Illic & Hiacynthus est & Narcissus ille, & Nircus, & Achilles, & Tyro, & Helena, & Leda: breuiter, quicqđ est veterum formarę. ME. Equidē pręter ossa nihil video, caluarias q; carnibus renudatas: inter quę omnia nihil sit omnino discriminis. MER. Atq; hęc sunt quę poetę cuncti mirantur ac celebrant, ossa scilicet quę tu videris contemnere. ME. At Helenam saltē mihi cōmonstra. Nā ipse quidem haud queam dignoscere. MER. Hęc videlicet caluaria Helena est. ME. Et huius scilicet ossis gratia mille naues ex uniuersa Gręcia, acto delectu sunt impletę: tantaq; tum gręcorę, tum barbarorum multitudo cōfluxit: tot urbes sunt euerse:

MER. Ceterę Menippe, non vidisti mulierem hanc viuam, quod si fecisses, forsan diceres tu qđ vicio dandum non esse,

Pro tali muliere diu tolerare labores:

MANIVM DIALOGI ELV.

Alioqui si q̄s flores etiā arefactos marcidosq̄ cō
templetur, posteaq̄ coloris decus abiecerint de
formes nimir̄ vident̄: at īdem donec florent co
loremq̄ obtinent, sunt speciosissimi. ME. Pro
inde illud iā demiror Mercuri, si gr̄ci nō intelle
xerunt, sese pro re usq̄ adeo momentanea, quēq̄
tam facile emarcesceret, elaborare. MER. Haud
mihi vacat tecū philosophari: quare delecto loco
ubicunq̄ velis prosterne temet ac recumbe, mihi
iam aliæ sunt traducendę umbræ.

Menippi, Amphiloichi, & Trophomi 5 ME.
VOs nimir̄ Trophome, atq̄ Amphiloche, cū
sitis mortui, tamē laud scio q̄nam modo pha
nis estis donati, vatesq̄ credimini, ac stulti morta
les deos esse vos arbitrant̄. TRO. Quid: an no
bis igit̄ imputandū, si per inscitiam illi de mortuis
huiusmodi opinant̄? ME. Atqui nō ista fuissent
opinati, ni vos tū quū viueretis eiusmodi quædā
portenta ostentassetis: tanq̄ futurorū fuissetis p̄
sci, qualesq̄ predicere potuissetis si qui percontas
rentur. TRO. Menippe, nouerit Amphilochus
hic ip̄i pro sese respondendū esse. Ceterū ego he
ros sum, vaticinorq̄ si quis ad me descēderit. Ae
tu videre nūq̄ omnino Lebadiā adh̄sse: neq̄ enī
alioquin ista nō crederes. ME. Quid ais? Egdē

ERASMO INTERPRETE

nisi Lebadiā fuisset profectus, ac linteis amictus
 offam ridicule manu gestans, per angustū aditus
 in specum irreplissem: nequaquā fieri potuisset ut
 te defunctū esse cognoscerē: perinde atque nos, so
 lacque prestigiatura reliquos antecellere. Sed age p
 ipsam diuinandi artē, quid tandē est heros? neque
 em̄ intelligo. TRO. Est quiddā partim ex hoīe,
 partim ex deo cōpositū. ME. Nepe quod neque
 sit homo, quēadmodū audio, neque deus, verū pa
 riter utrunque. Ergo dimidia illa tui pars quo nūc
 recessit? TRO. Reddit oracula Menippe in Le
 badia. ME. Haud intelligo quid dicas Tropho
 me: nisi quod illud plane video, te totum esse mor
 tuum. Charontis, ac Menippi.

Dialogus 6 CHARON.

N Edde naulum scelestē. ME. Vociferare si
 quidē isthuc tibi voluptati est Charon. CHA.
 Redde inquā quod pro traiectione debes. ME.
 Haud quaquā auferre queas ab eo qui nō habeat.
 CHA. An est quisque qui ne obolum quidē habe
 at? ME. Sit ne alius quispiam præterea, equidē
 ignoro: ipse certe nō habeo. CHA. Atqui prae
 focabo te per Dītē, impurissime, ni reddas. ME
 At ego illiso baculo tibi comminuam caput.

CHARON. Num ergo te tam longo traiectu

MANIVM DIALOGI ELV.

gratis trāsuexero? ME. Mercurius. meo nomi-
ne tibi reddat: ut qui me tibi tradiderit. MER.
Belle mecum agetur per Iouem. siquidē futurum
est, ut etiā defunctorū nomine psoluam. CHA.
Haud omittam. ME. Quin tu igitur hac gratia
perge, ut facis, nauim trahere: q̄ q̄ quod non ha-
beo quinam auferes? CHA. At tu nesciebas qd
tibi fuerit adportandum? ME. Sciebam quidē:
verū non erat. Quid igit? num ea gratia erat mi-
hi semper in via manendum? CHA. Solus ergo
gloriaberis te gratis fuisse trāsuectū? ME. Haud
gratis o preclare. siquidē & sentinam exhausti, &
remum arripui, & vectorum omniū unus nō eiu-
laui. CHA. Ista nihil ad naulum: obolum reddas
oportet. neq; enim fas est secus fieri. ME. Proin-
de tu me rursus in vitā reuehe CHA. Belle di-
cis: nimirū ut verbera etiam ab AEaco mihi lucri
faciā. ME. Ergo molestus ne sis. CHA. Ostē-
de quid habeas in pera. ME. Lupinum si velis:
& Hecatē coenam. CHA. Vnde nobis hunc ca-
nem adduxisti Mercuri? tū qualia garriebat inter
nauigandum: vectores omnes irridens ac dicte-
rijs incessens: unusq; cantillans, illis plorantibus.
MER. An ignoras Charon, quem virum trans-
uexeris? plane liberum, cuiq; nihil omnino curæ

ERASMO INTERPRETE

sic hic est Menippus. CHA. Atqui si unq̃ post hac te recepro. ME. Si receperis o preclare, ne possis quidem iterum recipere.

Cratetis, ac Diogenis. 7 CRA.

MOerichum diuitem noueras ne Diogenes? illum inquā supra modū diuitem, illum Corintho prefectū: cui tot erant naues onustę mercibus: cuius cōsobrinus Aristes, quū ipse q̃q̃ diues esset, Homericū illud in ore solebat habere. Aut me confice tu: aut ego tete.

DIO. Cuius rei gratia sese captabāt inuicē Crates? CRA. Hereditatis causa: quū essent equales, uterq̃ alterę captabat. Iamq̃ testamenta publicauerant ambo: in quibus Moerichus, si prior moreretur, Aristen omniū rerum suarū dominū relinquebat. Moerichum vicissim Aristes, si qdē ipse prior e vita decederet. Hęc igit̃ quum essent in tabulis scripta, illi inter sese captabant: & alter alterum adulationibus obsequijsq̃ superare cōtendebat. Porro diuini, haud scio utrum ex astris id quod futurū sit coniectantes, an somnijs quē admodū Chaldei faciūt: quin & Pithius ip̃e nūc Aristen victorem fore pronuntiabat, nunc Moerichū: ac trutina quidē interim ad hunc, interim ad illum propendebat. DIO. Quid igitur tandē

MANIVM DIALOGI B LV.

euenit: nā audire est operēp̃ciuz Crates. CRA.
 Eodem die mortui sunt ambo. Ceterę hæredita-
 tes ad Eunomiū ac Thrasyclēm deuenerunt: quo-
 rum uterq; cognatus illis erat. Atqui de his nihil
 prędixerant diuini futurum, ut tale quippiā acci-
 deret. Etenim quū Sicyone Cīrham uersus nauī
 garent, medio in cursu obliquo orto lapige, eo se
 depulsi. DIO. Recte factum. At nos quum esse-
 mus in uita, nihil eiusmodi alter de altero cogita-
 bamus. Neq; em̃ ego unq; optabam ut moreret̃
 Antisthenes, quo nimirū baculus illius ad me re-
 diret heredem (habebat aut̃ egregie validū) quē
 ipse sibi parauerat oleaginū. Neq; tu Crates opi-
 nor desyderabas, ut me mortuo, in possessionum
 mearū successiōem uenires. puta dolū, ac perq; in
 qua quidē lupini choenices inerant duę. CRA.
 Neq; em̃ missi quicq; istis rebus erat opus: imo
 ne tibi quidē Diogenes, siquidē quę ad rem perti-
 nebant, quęq; tu Antistheni succedens accepisti,
 deinde ego succedens tibi, ea nimirū multo sunt
 potiora, multoq; splendidiora q̃ vel Persarū im-
 perium. DIO. Per louem, memini me in istius-
 modi opum hereditatē Antistheni successisse: ti-
 bicq; eas longe etiam maiores reliquisse. CRA.
 Verę reliqui mortales hoc possessionum genus

ERASMO INTERPRETE

aspernabantur: neq̃ quisq̃ nos ob spem potiun-
de hæreditatis obsequijs captabat, sed ad aurum
omneis intendebant oculos. DIO. Nec iniuria,
neq̃ em̃ habebant quo facultates eiusmodi a no-
bis traditas acciperent: quippe rimosi iam, vicia-
tiq̃ delitijs, non aliter q̃ vasa carie putrida. Quo
fit, ut si quādo quis in illos infundat vel sapientiā,
vel libertatē, vel veritatē, effluat ilico, perstilletq̃,
fundo quod imissum est continere non valentē.
Cuiusmodi quiddā & Danaï filiabus aiūt accide-
re: dū in doliū pertusum haustā aquam importāt,
at ḡdem aurū dentibus, & unguibus, omniq̃ vi
seruabāt. CRA. Proinde nos hic q̃q̃ n̄ras possi-
debimus opes. Illi s̄p̄ atq̃ huc venerint, obolū dū
taxat secū ferēt, ac ne hunc q̃dē ulterius q̃ ad por-
torem. Nirei, ac Therſitæ. 6 NIR.

Postremo vel Menippus hic iudex erit, uter
nostrū sit formosior. Dic Menippe, an nō ti-
bi videor forma p̄stantior? ME. Imō quinā sitis
prius arbitror indicandū. nā hoc opinor scitu est
opus. NIR. Nireus, ac Therſites. ME. Vter Ni-
reus, uter Therſites? nōdū em̃ vel hoc satis liquet.

THER. Iam unū hoc vinco q̃ tibi sum similis,
neq̃ tantope me p̄cellis, quātope te cecus ille Ho-
merus extulit, unū omniū formosissimū appellās.

MANIVM DIALOGI E LV.

Quin ego fastigiato vertice, raris q̃ & impexis capillis ille, nihilo te inferior visus sum arbitro. Iā vero contemplare Menippe, utrū altero formosiorē existimes. NIR. Mirū, ni me Aglaia Charopeq̃ prognatum, qui vir pulcherrimus unus, Omnibus e graijs priameia ad pergama veni.

ME. Atqui non item sub terrā opinor pulcherrimus venisti, quippe qui reliquis quidē ossibus alijs appareas similis. Porro caluaria hoc uno in signi a Therisitē caluaria dignosci possit: q̃ tua delicata est ac mollicula, quandoquidē istuc habes effoeminatū ac neutiq̃ viro decorum. NIR. At tamen Homerū percontare, qua specie tum fuerim quū inter græcorū copias militarē. ME. Tu quidē somnia mihi narras: at ego ea spectro quæ video, quæq̃ tibi adsunt in præsentia. Ceteræ ista norunt qui id temporis viuebant. NIR. Quid igitur tandem? An non ego huic formosior Menippe? ME. Neq̃ tu, neq̃ quisq̃ alius formosus hoc loco, siquidē apud inferos æqualitas est: pares q̃ sunt omnes. THER. Mihi quidē vel hoc sat est.

Diogenis, ac Mausoli.

9

DIO.

O He tu Car, quare tandem insolens es, tibiq̃ places: ac dignū te credis q̃ unus nobis omni

ERASMO INTERPRETE

bus anteponare. MAV. Prīmū regnī nomine o tu Siopenſis. quippe q̄ Cariæ imperauerim uniuerſe: præterea Lydię quoq̄ gentibus aliquot. tū aut̄ & inſulas nonnullas ſubegerim. Miletū uſq̄ peruenerim: pleriq̄ Ionię partibus vaſtatis. Ad hæc formoſus eram ac procerus, ac bellicis in rebus præualidus. Poſtremo, quod eſt omniū maximum, in Halicarnaffo monumentū erectū habeo ſingulari magnitudine, quantū videlicet defunctorū alius nemo poſſidet: neq̄ pari etiā pulchritudine conditū: viris ſcilicet atq̄ equis, pulcherriſſimo e ſaxo, viua forma abſolutiſſimo artificio expreſſis: adeo, ut vel phanum aliquod ſimile haud facile quis inueniat. Num iniuria tibi videor has ob res mihi placere, atq̄ efferri? DIO. Num ob imperiū ais, ob formā, atq̄ ob ſepulchri molem?

MAV. Per Iouē, ob hæc inquā. DIO. Atqui o formoſe Mäuſole, neq̄ vires iam illę, neq̄ forma tibi iam adeſt: adeo, ut ſi quem arbitrū de formæ præcellentia delegerimus, haud quacūq̄ dicere potis ſit, quā ob rem tua caluaria meæ ſit antefenda. ſiquidē utraq̄ parit̄ tū calua, tū nuda, utriq̄ dentes prominulos pariter oſtētamus: pariter oculis orbatī ſumus: pariter naribus ſimis, ac ſuſum hiantibus deformati. Ceterę ſepulchrū ac ſa-

MANIVM DIALOGI E LV.

xa illa preciosa, Halicarnasseis forsitan iactare licebit: & hospitibus glorię causa ostentare: tan q̃ qui magnificā quandā apud se structurā habeāt. verē quid hinc cōmoditatis ad te redeat vir egregie, nequa q̃ video. Nisi forsan illud cōmodū vocas, q̃ plus oneris atq̃ nos sustines, sub tā ingētibz saxis pressus ac laborans. MAV. Ita ne nihil illa mihi conducūt omnia? planeq̃ pares erūt Mausolus ac Diogenes? DIO. Imo haud pares inquā. Nā Mausolus discruciabitur quoties earū rerum in mentē veniet quibus in vita florere cōsuevit: at Diogenes interim euz ridebit. Atq̃ ille q̃dem de suo illo monumento quod est in Halicarnasso memorabit, ab uxore Artemisia, atq̃ sorore parato: contra Diogenes ne id quidē suo de corpore nouit, nunqd habeat sepulchrum. Neq̃ em̃ illi res ea curę est. Verē apud viros excellētissimos sui memoriā famamq̃ reliquit: ut qui vitā peregerit viro dignā, tuo monumēto Carum ab iectissime, excelsiorem, ac tutiorem in loco substructam. Simyle, ac Polystrati. 10

S I M I L V S.

VEnisti tandē & tu Polystrate ad nos, quū an nos vixeris haud multo pauciores centū, opinor. PO. Nonaginta octo Simyle. SI. Sed q̃

ERASMO INTERPRETE.

nam triginta istos annos egisti, quibus mihi fue-
ras superstes? Nam ipse perij te ferme septuage-
nario. PO. Qz suauissime profecto, etiam si hoc
mirum tibi videbit. SI. Mirum vero, siquidē ti-
bi primū seni, deinde iuualido, postremo etiā or-
bo quicqz poterat esse in vita suaue? PO. Prin-
cipio nihil erat quod non possem. Pręterea pue-
ri formosi, complures aderant: tum mulieres niti-
dissime, unguenta, vinum mire fragrans, postre-
mo mēse vel siculis illis lautiores. SI. Noua nar-
ras. Nam ego te plane sordidum ac parcissimum
esse sciebam. PO. Atqui vir pręclare, ex alienis
arcis opes mihi subscatebāt. Tum diluculo pro-
tinus qplurimi mortales ad fores meas ventita-
bant: simulqz ex omni rerum genere quę terrarū
ubiuis pulcherrimę reperiuntur munera deporta-
bantur. SI. Num me defuncto regnū gessisti?
PO. Minime: verę amantes habebam innume-
ros. SI. Non possum non ridere. Tunc amantes
tantus natu quum esses, vixqz tibi dentes super-
essent quattuor? POLY. Habebam per louē,
equidem optimates ciuitatis. Quumqz essem tū
senex, tum caluus, sicuti vides: pręterea lippi-
ens etiam, ac senio cęcutiens, postremo naribus
muccosis, tñ cupidissime mihi inseruiebant: adeo

MANIVM DIALOGI E LV.

ut is felix videretur quēcūq; vel aspexissem modo. SI. Num tu quoq; quemadmodū Phaon ille, Venerem aliquā a Chio transuexisti: ut ob id optāti tibi illa dederit, rursū ad iuuentam redire, ac denuo formosum atq; amabilē fieri? PO. Haud quāq;. quin magis quā talis essem qualem dixi, tamē supra modum adamabar. SI. AEnigmata narras. PO. Atqui notissimus est hic amor, quū vulgo sit frequens. nēpe erga senes, orbos, ac diuites. SI. Nunc tua forma unde tibi perfecta fuerit intelligo vir egregie, nimirū ab aurea illa Venere. PO. Verūtnon parū multas commoditates ab amātibus tuli Simyle, propemodū etiā adoratus ab illis. Porro sæpius etiā quasi peccator illis illudebam: excludens interim nonnullos eorū. Interim illi inter sese decertabant: & in ambiendis primis apud me partibus, alius aliū anteire nitebat. SI. Sed age, de facultatibus tuis quid tandē statueras? PO. Palā quidē affirmabam: me unumquēq; illorū relicturū hæredem. idq; illi quū crederent futurū, certatim se quisq; obsequētiorē atq; adulantiorē prębebat. cæterę alteras illas veras tabulas, quas apud me seruaueram reliqui: in quibus omnes illos plorare iussi. SI. At postremę illę tabulę quem pronuntiabant heres

ERASMO INTERPRETE

dem: Num e cognatis quempia? PO. Nō per
louē: imo nouitium quendā ex formosis illis ado
lescentulis, natione phrygē. SI. Quot annos na
tū Polystrate? PO. Viginti ferme. SI. Iam in
telligo quibus obsequijs ille te demeruerit. PO.
Attñ multo illis dignior qui scribereť heres, etiā si
barbarus erat ac perditus: quem iam ipi etiā opti
mates colunt captantq;. Is igit mihī extitit heres.
Iamq; inter patricios numeratur, subraſo mento,
barbaroq; cultu ac lingua. Quin eū Codro gene
rosiorem, Nireo formosiorē, Vlyſſe prudentiorē
eſſe prędicant. SI. Nō laboro vel totius Gręcię
ſit impator: ſi libet, mō ne illi potiant hereditate.

Diogenis, & Alexandri.

11

DIO.

Q Vid hoc rei eſt Alexander? Ita ne defunctus
es tu quoq; perinde atq; nos omnes? ALE.
Vides nimir Diogenes. Tam & ſi mirandū non
eſt, ſi homo quū fuerim, defunctus ſim. DIO.
Num ergo Iupiter ille Amōn mentiebatur, quū
te ſuū filiū eē diceret? An vero tu Philippo patre
prognatus eras? ALE. Haud dubie Philippo.
Neq; enim obijſſem, ſi Ammone parente fuiſ
ſem progenitus. DIOGE. Atqui de Olympiā
de etiam conſimilia quædā ferebantur: pūta dra
conem quendam cum ea fuiſſe con

MANIVM DIALOGI E LV.

gressum, visumq; in cubiculo: ex eo gravidā peperisse te. Porro Philippum errare, falliq; qui se tuum patrem esse crederet. ALEX. Inaudieram quidem & ipse ista quemadmodū tu: at nūc video, neq; matrem, neq; Amonis illos vates sanquicq; aut veri dixisse. DIO. Attamen istud illoꝝ mendaciū Alexander, ad res gerendas haud quāq; tibi fuit inutile: propterea, q̃ vulgus te verebatur metuebatq;: quū deum esse crederet. Sed dic mihi: cui nam tam ingens illud imperiū moriens reliquisti? ALEX. Id quideꝫ ignoro, celerius em̃ e vita submouebat q̃ ut esset ocium de illo quicq; statuendi: p̃ter id unū, q̃ moriēs Perdicæ anulum tradidi. Sed age, quid rides Diogenes? DIO. Quid ni rideam? An non meministi quid Græci fecerint: quū nuper tibi arrepto imperio adularentur: principemq; ac ducem aduersus barbaros deligerent? nōnulli vero in duodecim deorum numerū referrēt, ac phana constituerēt, deniq; sacra facerent, tanq; draconis filio? Sed illud mihi dicito, ubi te sepelierunt Macedones?

ALEX. Etiamdum in Babylone iaceo tertium iam diem. Porro Ptolomeus ille satelles meus, si quando detur ocium ab his rerū tumultibus qui nunc instant, pollicetur in Aegyptum deporta-

ERASMO INTERPRETE

turū me, atq; inibi sepulturū : quo videlicet unus
 fiam ex dijs ægyptijs. DIO. Non possum nō ri
 dere Alexander, qui quidez te videam etiā apud
 inferos desipientē, sperantemq; fore, ut aliquādo
 vel Anubis fias, vel Osiris. Quin tu spes istas a
 mittis o diuinissime, neq; em fas est reuerti quē
 q; qui semel paludē trāsmiserit, atq; intra specus
 hiatum descenderit, propterea, q; neq; indiligēs
 est AEacus, neq; cōtemnendus Cerberus. Verū
 illud abs te discere puelim: quo feras animo, quo
 ties in mentē redit, quāta felicitate apud superos
 relicta; hūc sis profectus: puta capitis custodibz,
 satellitibus, ducibus, tū auri tanta vi, ad hoc po
 pulis qui te adorabant. Præterea Babylone, Ba
 ctris, immanibus illis beluis, dignitate, gloria, Dein
 de q; eminebas cōspicius dū vectareris: dū ami
 culo candido caput haberes reuinctū: dū purpu
 ra circūamictus esses. Nunquid hæc te dis cruciāt
 quoties recurfant animo? Quid lachrymas stul
 te? An non id te sapiens ille docuit Aristoteles?
 ne res eas quę a fortuna proficiscātur, stabiles ac
 firmas existimares? ALEX. Sapiens ille? quum
 sit assentatorum omnium perditissimus. Sine me
 solum Aristotelis facta scire: q; multa a me petie
 rit: quæ mihi scripserit: deinde quemadmodum

Barthol

MANIVM DIALOGI E LV.

abusus sit mea illa ambitione, qua cupiebam eruditione cæteris præstare: quum mihi palparetur interim: ac prædicaret me, nunc ob formam: tanquam & ipsa summi boni pars quedam esset: nunc ob res gestas, atque opes. Nam has quoque in bonorum numero collocandas esse censebat. ne sibi vitio verteretur, quod eas acciperet. Plane præstigiosus vir ille quidem erat ac fraudulentus o Diogenes. Quid quod illud fructus scilicet ex illius sapientia fero: quod nunc perinde quasi summis de bonis excrucior, ob ista quæ tu paulo ante commemorasti. DIO. At scin quid facies? Ostendam tibi molestie istius remedium. Quandoquidem his in locis veratrum non provenit, fac ut Lethæi fluminis aquam avidis faucibus attrahens, bibas: iterumque ac sæpius bibas. Atque eo pacto desine de bonis illis Aristotelicis discrucari. Verum enim Clitum etiam illum, & Callisthenem video: cumque his alios compluris raptim huc sese ferentes, quo te discerpant: poenas quoque sustinent ob ea quæ quodam in illos contulisti. Quare fac in alteram hanc ripam te conferas: & crebrius ut dixi, bibas.

Menippi, & Chironis.

12

M E N I P P V S :

E Quidem inaudiui Chiron, te deus quum es

ERASMO INTERPRETE.

ses, tamen optasse mortē. **CHIRON.** Vera nimirum sunt ista quæ audisti Menippe: planeque mortuus sum sicuti vides: quum mihi licuerit immortalem esse. **MENIP.** At quænam te mortis cupido tenebat? res videlicet, quā vulgus hominum horreat? **CHIR.** Dicam apud te virum neutiquā stultum atque imperitum. Iam mihi desierat esse iucundum, immortalitate frui. **MENIP.** Quid? An iniucundum erat te viuere, lucemque tueri? **CHI.** Erat inquam Menippe. Nā quod iucundū vocant, id ego neutiquā simplex, sed varium quiddam esse arbitror. Verum quum ego semper viuerem: atque ipsē perpetuo rebus uterer, sole, luce, cibo: tum horæ eēdem recurrerēt: reliqua item omnia quæcunque contingunt in vita reciproco quodam orbe redirent: atque alijs alia per vices succederent: satietas videlicet eorū me cepit. Neque enim in eo voluptas est sita, si perpetuo fruaris ipsēdem, sed omnino in permutando posita est. **MENI.** Probeloqueris Chiron. Ceteræ hæc quæ apud inferos agitur vita, quinā tibi procedit: posteaque ad hanc tanquam ad potiorē te contulisti. **CHIRON.** Haud insuauiter Menippe. Siquidem æqualitas ipsa quiddam habet admodum populare. Nihil autem certe interest

MANIVM DIALOGI E LV.

utrum in luce quis agat, an in tenebris. præterea neq; sitiendū est nobis quemadmodū apud sup̄eros, neq; esuriendū: sed eiusmodi rerū omniū egētia vacamus. ME. Vide Chiron ne temet ipse inuoluas: neue eodē tibi recidat oratio. CHI. Quā obrem isthuc ais? ME. Nempe si illud tibi fastidio fuit, q̄ in vita semper iisdem similibusq; rebotendū erat: quū hic itidē similia sint omnia: eundem ad modū parient fastidiū. At de integro tibi querenda erit vitę cōmutatio: atq; hinc quopiam aliā in vitam demigrandū: id quod arbitror fieri non posse. CHI. Quid igit faciundū Menippe?

ME. Illud nimirū, uti sapiens quū sis, quēadmodum opinor, & vulgo prædicant, præsentibus rebus sis contentus: neq; quicquā in his esse putes quod ferri non queat.

Menippi, & Cerberi. 13 MENIP.

HEus Cerbere, quādoquidē mihi tecū cognatio quēdam intercedit: quū & ipse sim canis, dic mihi per stygiam paludem, quomodo sese habebat Socrates quum huc accederet. Verisimile est autē, te deus quū sis, non latrare modo, verū etiā humano more loqui, si quādo velis. CER. Quū procul adhuc abesset Menippe, visus est constāti atq; interrito adire vultu, perinde quasi mortē

ERASMO INTERPRETE

nihil omnino formidaret: ac tanq̃ hoc ip̃m vellet
ijs qui procul a specus ingressu stabant ostende
re verũ simul atq̃ despexit in hiatum, viditq̃ pro
fundũ atq̃ atrum antri recessum, simulq̃ ego cõ
tantem etiam iillum aconito mordens, pede corre
ptum detraherẽ, infantũ ritu eiulabat: suosq̃ de
plorabat liberos: nihilq̃ non faciebat, in omnem
speciẽ sese conuertens. ME. Num igit̃ fucate sa
piens erat ille, neq̃ vere mortem contemnebat?

CER. Haud vere. Ceterũ ubi vidit id esse neces
se, audaciã quandã prẽ se ferebat: quasi vero vo
lens id esset passurus, quod alioqui volenti, nolenti
tamen ominno fuerat ferendũ: videlicet q̃ spe
ctatoribus esset miraculo. Equidem illud in totũ
de viris istiusmodi vere possim dicere: ad fauces
usq̃ specus intripidi sunt ac fortes: porro intus
quum sunt, nihil mollius neq̃ fractius. ME. Ce
terũ ego quonã animo tibi visus sum subĩsse spe
cum? CER. Vnus mortalium Menippe sic mi
hi visus es subire, ut tuo dignum erat genere: &
prior te Diogenes, propterea, q̃ neutiq̃ adacti sub
ieritis, aut intrusi, verũ tum ultronei, tum ridẽtes,
atq̃ omnibus plorare renunciantes.

Hucusq̃ ex ERASMO.

MANIVM DIALOGI E LV.

LVCIANI SCIPIO P. Virunio

interprete. Interlocutores.

Alexander, Hanibal, Minos. Scipio.

ALEXANDER.

Q Libyce, me decet preponi. melior quidē sū.
HA. Imo vero me. ALE. Iudicet ergo Mi
nos, qui sp iustissimus iudex est habitus. MI.
Quis es tu? ALE. Hic est Hanibal carthaginē
sis: ego aut Alexander Philippi regis filius. MI.
Per louē utriq; gloriosi, sed qua de re vobis alter
catio est? ALE. De præstantia. dicit em̄ is sese
me meliorē q̄ ego ducē exercitus fuisse: ego ve
ro nō hoc solū, sed omnibus ferme qui ante meā
ætate fuere in re militari p̄stantiorē me esse affir
mo. MI. Dicat ergo uterq; pro parte virili: tu o
Libyce prius loquaris. HA. Vnum hoc me iu
uat: q̄ ut hic sermonem grēcū didicerim, ut neq;
etiam hac in re Alexander me superet. Illos maxi
me laudis dignos puto, qui quū parua p̄cipio
fuere, propria virtute ad magnam gloriam eua
sere: potentēq; facti, & principatu digni visi sūt.
Ego igitur eum paucis quibusdam Hesperia p̄s
mum inuadens, quū subconsul essem, optimus a
fratre iudicatus, maximis rebus idoneus visus sū.
Tum deniq; Celtiberos coepi: atq; Gallos ipsos

P. VIRVNIO INTERPRETE

cleuidi. Et quum magnos montes trāsmigraſſem
omnē Eridanū trāſcurri: multasq; ciuitates euer-
ti: & planā Italiaꝝ ſubiugauit: & uſq; ad ſuburbia
Romam graſſatus ſum: totq; uno die romanos
occidit, ut eorum anulos modiꝝ menſurari oportu-
erit: & ex cadaueribus pontes fluminibus fece-
rim. Atq; hæc omnia peregi nec Amōnis dictus
filius, neq; deū me fingens, aut matris inſomnia
narrans: ſed me hominē fatebar: pugnabamq; cō-
tra duces magna prudentia, cōtra milites magna
audacia atq; fortitudine præditos. Non aduerſus
Medos, aut Armenos, qui anteq; quiſpiā ſequa-
tur fugiunt: facile cuiq; audenti victoriā tradunt.
Alexander vero regni patris ſucceſſor, & id for-
tunæ quodā impetu ampliāuit. Qui quū vicerit
illū miſerum Darium, apud ipſm & Arbellas vi-
ctoriam coepit. Antiquā ex patre cōſuetudinem
omittens, delabi non turpe putauit: ſeſeq; ad Me-
dorum delicias inuitari libenter tulit: atq; in con-
uiuiꝝ amicos interemit, quibus quū morerentur,
auxiliari conatus eſt. Ego autē patriæ dominatus
ſum: quę quū me reuocaret, hoſtiū magna claſſe
aduerſus Libyā nauigante, parui: continuoq; me
hominē priuatū dedi: & damnatus æquo animo
rem tuli. Quæ quidē egi barbarus notus, omisq;

*modys an-
cipit*

*med:
am*

græcorum disciplinæ expers : & neq; Homerum
ut hic, edidici, neq; Aristotele magro eruditus :
sed solum mea natura optima sum usus. Hæc qdē
sunt quibus me meliorē Alexandro esse puto. Si
vero ea causa mihi hic præferendus est, q; caput
eius diademate ornauerit, id deorū forsan apud
Macedones est : non tamē ob id præstantior hic
videatur generoso duce, & viro qui mentis sen-
tentia magis q; fortuna est usus. MI. Hic certe
orationē neq; ingenerosam, neq; ut libycum de-
cebat dixit: tu vero Alexāder qd ad hæc inquis ?

ALE. Oportet quidē o Minos, homini adeo te-
merario nihil respondere. Solū enim te nōmen
fatis edocere potest, qualis ego rex, qualis hic la-
tro habitus fuerit. Aduerte tñ, an parum ipm su-
perauerim. Adolefcens adhuc rem aggressus, re-
gnum obtinui: & de patris mei interemptoribus
ultus sum. At quū Thebas subuertissem, toti græ-
ciæ terror fui: ab ea dux electus. Neq; dignū pu-
taui, Macedonū regno me cōtentū esse, qd pater
reliquerat, sed totū terrarū orbē sitiui: durūq; pu-
tans, nisi rerū oīm dñs essem, paucos quosdā me-
cum agens, in Asiā me traduxi: & apud Theogo-
niā cū magna pugna vici Lidiā, Ioniā, & Phrygi-
am coepi. Et tandē quēcūq; transieram snbiugās,
veni ad ipm locū ubi Darius me expectabat, infu-

nitos exercitus agens. Post hæc o Minos, nescis
q̄t ad vos uno die mortuos miserim? Dicit enim
Charon, tunc sibi scaphā insuffecisse: sed ligna q̄
dam adiungēs, illorū plures trāsportasse. atq; hæc
confeci me periculis opponens, & in pugna vul
nerari nō timēs. Et ut quæ apud Thoræ & Arbe
las gesta sunt omittā, usq; Indos veni: atq; ocea
num mei regni thronū feci: & illorū hoīm elephā
tes habui. Pyrrhū vero meū captiuū coegi: & scy
thas hoīes certe nō spernēdos, subiugauī. Tanai
sup̄transiēs magna equitū pugna vici: ac amicos
meos remuneraui. De inimicis ultus sum. Si vero
deus hoībus videbat, parcendū illis erat. Nā rerū
magnitudīe ut tale aliqd de me crederēt inducti
sunt, tandē mors me regē occupauit. Hic aut̄ Ha
nibal apud Prusiā Bityniæ exulauit: & crudelissi
mo & pessimo hoī cōueniēs erat. Q; vero Italos
vicit, omitto dicere. nā nō virtute, s; malicia atq;
p̄fidia & dolis id p̄egit: nuncq; aut̄ alicuius claritu
dinis aut iustī memor. Sed qm̄ q̄ deliciose vixe
rim vitupauit: oblitus mihi videt̄ eorū quæ apud
Capuā admiserit. Ibi em̄ mulierib; deditus est, &
voluptatib; ia vir mirabilis p̄ belli t̄pus inservie
bat. Ego quoq; ea q̄ sub occidēte sunt p̄ua quidē
putās, nisi verlus orientē me impulsissē: ac magni
ficiū qd p̄fecissem. S; hæc indigna. Nā Italiā atq;

*Symbol apud
p̄p̄d p̄p̄d
p̄p̄d*

MANIVM DIALOGI E LV.

Libyam ditioni meę adiungens, usq; Gades facie
 le iuisssem. Iam dixi: tu quoq; o Minos iudica. hęc
 quidē e multis sint. SCI. Non, nisi me prius au
 dias o Minos. MI. Quis tu vir optime es? aut
 unde? q; hīce claris ducibus te conferre audes?
 SCI. Italus Scipio romanus. MI. Audiēdus q; p
 pe es. SCI. Ego o Minos hęc non dicam. ne prę
 ferri velim. Nunq; em̄ huiusce generis honoris
 auidus fui, sed semp esse q; videri malui: nec qd
isti utriq; fecerunt, in me laudando alios vitupe
rem. Iam puero mihi omne vitiū displicuit. & bo
 nis artibus a primis annis deditus, humanitatiq;
 inferuiens, scire solum turpe putabam: sed opere
semper perficere quicqd magnificū a maioribus
natu, aut literis didicissem, conatus sum. Ita ado
 lelescens vixi, ut maxīma patrię spes fuerim. Quę
 illam frustrata non est. Nā quū senatus maximo
 timore, an esset patria relinquenda, consultaret:
 vix iuuenis (quū ei ætati nō liceret) in medios se
 nes prosili; & stricō ense, hostem me habituruz
 profiteor eum, qui deserendę patrię sententiam
 protulerit. Quare vix quartū & vigesimū annū
 agens, dux electus, nō cum magno exercitu ver
 sus Carthaginem iui: atq; Hanibalē secutus vici:
 eū quoq; in turpē fugam cōuertī. Et deuicta Car

*Me q; videri
 malui*

Scipio

P: VIRVNIO INTERPRETE

thagine non rei felicitate elatus sum: eundem me amici, eundem me patria post victoriam habuit. Diuites vero in bonis amicis esse putavi, non in auro. Nā per quattuor & quinquēginta annos, quibus vixi, nihil unquē emi, aut vendidi. Ex foro quicquid nunquē diuertissem, nisi quempiā mihi aliquo modo amicū fecissem: & ut mercatoribus pecunias lucrari studium est, ita mihi ut adipiscerer homines omni metallo prestantiores cura erat. Quibus qualis fuerim, Titus Liuius, ceterique historici testari possunt. Ac ex Carthagine reuersus triumphum egi: censorque factus sum. Aegyptū, Syriā, Graciā percurri. Iterumque absens consul electus, bellum maximū confeci: & Numantiā euerti, atque alia egi. Nunquē me quis aut in prosperis eleuantē fortunā, aut in aduersis opprimentē vidit: quin tanta animi liberalitate usus sum, ut quū grandis dominus esse potuerim, quattuor & viginti solum libras argenti reliquerim. Illud nō tacebo scilicet, me nunquē iniustū aut crudelem fuisse, aut cuius generis voluptate corruptū. Et hec uti insipiens dixi: non ea ratione quod preferri velim retuli, sed graue erat nō monstrare: ut est, Romanos omni genere virtutis ceteras gentes supasse. Ita quod ut viuus pro patria pugnaui, patriæque pietatē

MANIVM DIALOGI E LV.

mihī & rebus cæteris prætuli : sic nunc apud te o
 Minos pro patria hæc dicta sunt. MI. Per Iouē,
 o Scipio, & recte, & uti romanū decet locutus es.
 Itaq; quū disciplina militari, rebusq; bellicis hisce
 æqualem, aut te præstantiorē discamus, te præfe-
 rendum censeo. & Alexander secūdus sit. & ter-
 tius Hanibal : nec hic quidē spernendus est.

LVCIANI SCAPHIDIUM

Locutores, Charon, Mercurius, Menippus, Car-
 molaus, Lampicus, Damafias, Craton, Nico-
 Philosophus. CHARON.

Avdite quo quidē pacto nostra se negocia ha-
 beant, parua em̄ (ut videtis) ac vetus nobis
 est naucula, rimisq; fatiscit, ac fluctuū impulsione
 naufraga est. Vos vero nonnulli simul aduenitis
 plurima quisq; secum deferētes. Si ergo his cum
 rebus scapham ascēdetis, vereor postmodū vos
 poenitebit: maxime q̄squis nare ignorabit. Quō
 itaq; consilio tute nauigemus, ego vos docebo.
 Nudos, omniūq; vacuos rerum ingredi quoscūq;
 oportet, ac cuncta superflua in ripa depone-
 re. hoc itaq; modo nostra capax vix erit nauicu-
 la. Quare o Mercuri, hoc tibi de cætero sit curæ,
 præter nudatos omniūq; vacuos, neminē admit-
 tere, in ipso stans introitu. Pepla, aliāq; (uti dixi

P. VIRVNIO INTERPRETE

mus) facito quēcuncq; deponere. Agnosce, & re-
cipe: sed nudatos ingredi coge. MER. Perpul-
chre dicis, sic em̄ faxo: sed quis nam est is prior?

ME. Ego sū Menippus. at vide o Mercuri, pe-
ram, baculum q; in lacum proieci, ac palam mi-
nime tuli. MER. Ascende Menippe oīm fortis-
sime, primūq; apud naturam locū tene, quo pos-
sis omneis intuerier. Quis est hic alter? CAR.
Carmolaus megarensis, amore semp̄ perditō af-
fectus, cuius dñorum talentorū unicū fuit osculū.

MER. Hunc desere decorem, labia, oscula, co-
mam perpexā, oris q; ruborem, ac vultus nitore.
O factū bene, ingredi iā. Sed quis est alter pur-
purea veste indutus, caputq; diademate præcīn-
ctus? LAM. Ego sum Lampicus. MER. Tot
tantaq; veniens tecum fers? LAM. Decet ne o
Mercuri, hominē regem nudū aduenire? MER.
Regem minime, mortuū vero potius: quare his
te exue. LAM. En gaçā abijcio. MER. Et in-
solentiā atq; sæuitiā abijcias o Lampice: hæc em̄
sua grauitate nostrum submergerent phaselum.

LAM. Sic faxo: sed saltē diadema cōcede, ac ve-
stem regiā habere. MER. Nequaçq;, hæc etiam
continuo deponē. LAM. Fiat, nunquid vis ali-
ud? nūc omnibus, ut vides, sum exutus. MER.

d ij

MANIVM DIALOGI E LV

Crudelitas, temeritas, iniuria, iracundia, reliquaq;
huiusmodi sunt deponenda. LAM. Nudus iā;
nudus sum. MER. Ergo ascende. Sed tu quis tā
pinguis, tantaq; carne suffultus? DA. Damasi-
as athleta. MER. Videre videor te in palestris
exercitatū esse. DA. Ita: sed me admitte nudum
venientem. MER. Nudus venis tanta carne re-
fertus? Ea est deponenda, nam unico dūtaxat pe-
de hoc nostrū submergeres scaphidium. hę quo-
que coronationes, præconiaq; sunt abijcienda.

DA. Profecto nūc quidē sum nudus, atq; alijs
par mortuis. MER. Sic esse magis decet: ingre-
dere iam. Et tu Craton has abijce opes, luxuriam
pariter atq; molliciem. tecum ista ne deferas mo-
numenta: necnon tuorū authoritates maiorū de-
fere. Item & genus & gloriam tuę liberalitatis. fa-
mam p̄terea popularem, simulacra, ac epigrāma-
ta. hęc em̄ o Craton sunt pergrauissima. CRA.
Minime feram: cunctaq; quidē, inuitus tamen, de-
feram. Proh Dī immortales, quid iā sumus p̄pes-
si? MER. Dī boni, & tu his emicans armis, qd
tibi vis? etiā quid sibi hoc trophęum? NI. Quo-
niam o Mercuri, ardua domi militiq; facinora fe-
ci, ob quę ciuitatib; domiatus fui. MER. Arma
& trophęum humi deferas. Nā apud inferos oīa

P. VIRVNIO INTERPRETĒ

sunt summa pace composita, nihilq; his opus est armis. Sed q̄s est is, qui sub honestatis habitu supercilia elatus, curaq; onustus, ac pexa barba comatus, tam lento pede aduenit? ME. Philosophus certe o Mercuri, imo magus prodigijsq; refertus, quocirca iube eū spoliari. o q̄ multa ridicula iocabundaq; videbis. MER. In primis hūc deponē habitum: tū & reliqua etiā. Proh lupi, q̄nam tam iactantiam, atq; arrogantiam, quantāq; ignauiam, insaniāq; & lites, ac vanitates, verbaq; scrupulosa, labores vanos, nugas, ambages, atq; oīm genera deceptionū secum tulit. q̄primū ijs te exue: & mentiri quoq; & potissimū arbitrari, & ceteris potiore esse. non quinq; premis hęc dumtaxat ferre valeret. PHI. Cunctis me exuam?

ME. O Mercuri, fac ei barbā abradi. nā est res grauissima. MER. Item deponē barbā Philosophē. PHI. Quis est tōsor? MER. Menippus. Cape securim Menippe: barbāq; Philosopho abrade. ME. Serram potius concede: ut res sit magis ridicula. MER. Satis est securis. oh iam barbā deposuisti. ME. Nō vis & supercilia ei abradi? MER. Maxie. Quid est hoc Philosophē? quid lachrymas? mortē ne formidas? ascēde bono animo. ME. Aliud restat magis ponderosū,

MANIVM DIALOGI E LV.

qđ clanculū te gerit. MER. Quid, cedo? ME.
 Adulationes, blanditias q̃, quæ illi in vita valde
 profuerūt. PHI. Et tu Menippe, qua gratia hāc
 tuā non abijs liberalitatem, letitiā, risum, ac for-
 titudinē? Nū cēteros solus es derisurus? MER.
 Menippe, huiuscemodi tecū habeto. nā leuia uti-
 liaq̃ sunt, & inter nauiganduz oportuna. Sed tu
 orator desere tantā elegantīā, copiamq̃ verborū
 & quęstitiōes, ac ratiocinationes, atq̃ huiuscemo-
 di plura. nā permaximę sunt grauitatis. ORA.
 Morē tibi geram. MER. Scaphidiū satis est res-
 fertum: funem igiŕ a litore soluite: ancoram a pro-
 ra retrahite: scālas tollite: malū scandite: agite, ve-
 la ventis tradite. tu quoq̃ nauta clauū dirige. At
 quid fletis umbræ amentes, maxime tu Philoso-
 phe? an q̃a modo barbā deposuisti? PHI. Nō.
 MER. Quāobrē ergo? PHI. Quia imortalis
 esse putauī. ME. Mentiŕ: alia re trīstāŕ. MER.
 Quā? ME. Quoniā elegantē copiosq̃ quēad-
 modū solitus est decetero nō crapulabitur: neq̃
 noctu clāculum scortari, dieq̃ adolēscētes ora-
 tiunculis allicere, ac eos pecunia emungere vale-
 bit: quo sobrius summo afficiŕ dolore. PHI. Tu
 vero Menippe, nō formīdas mortē? ME. Quo
 pacto? quū ad mortē festinauerim nemine vocāŕ

P. VIR VNIO INTERPRETE

cāte: sed inter nauigandū nō nulla exauditur vox,
uti quibusdā a terra acclamātibz. MER. Ita est
Menippe. Nā quidā ad subsellia pergunt, qui Lā
pici morte cōgratulant: eiꝯqꝫ uxor magna mu
lierꝫ frequentia domum reducit: ac filij lapidibus
ex urbe pellunt. Alij Clophantē laudant oratorē.
quidā Cratonē. condunt epitaphia. Materqꝫ Da
masig cum muliebri comitatu in funus prodit. Te
vero Menippe, nemo profecto plorat: solus ve
nis cum silentio. ME. Minime. nōne rixātes au
dis canes, coruosqꝫ crochiātes, a quibus sumo
cum certamine iā humor? MER. Strēnuus es. sꝫ
iam p̄fecimus iter. Descendite vos, rectaqꝫ in ius
pergite. Nobis vero Charon p̄ reliquis. nos no
strum ad iter reuertamur. Quid tanta cū mœsti
cia. contemplamini ius subire? Ius est: ferunt qꝫ
acerbissimas hic esse pœnas, scilicet lapideas, vul
tures: atqꝫ vitam examinari cuiꝯqꝫ necesse est.

LVCIANI TERPSION.

Locutores, Terpsion, Pluto. TER.

[V]stum ne hoc est o Pluto, me quidē e vita obi
isse triginta quū sim annorꝫ: Tucritū vero senē
septuagenarium, & ultra, adhuc viuere? PLV.
Iustissimum quidem o Terpsio. Nam & si ipse vi
uit, certe ad nullius tamen mortem affectus est;

*quid p̄terit
et hinc non*

MANIVM DIALOGI E LV.

tu vero omni tempore suā hæreditatē expectās ,
 eū mori auidissime cupiebas. TER. Nōne opus
 fuerat, quū senex sit, nequeatq; decætero eius uti
 diuitijs, locum dare iuuenibus? PLV. Nouas o
 Terpsio statuis leges: quū ad voluptateꝝ diuitijs
 uti nequeat, ipsum e vita decedere. Aliter autē &
 ip̄am sortē de eo & n̄ram statuissē videt̄. TER.
 Hac de causa huiuscemodi accuso ordineꝝ. opus
 em̄ foret, eas res successionē graduq; fieri: senem
 primo, deinde q in ea etate sequerē mori. Haud
 quāq; se exercere, aut viuere ex senectā pōt. tres
 dūtaxat dentes illi relictī sunt: vix deseruiunt ocu
 li: curuatus a quattuor famulis deducitur, degut
 tantes nares, lipposq; oculos habēs, nihil deniq;
 voluptatis degustans: haud aliter existens q̄ ani
 matum quoddā sepulchrū, ab ip̄a iuuentute deri
 sum. Vt moriant̄ optimi atq; robustissimi adoles
 centes, haud secus esse videt̄ ac si flumina sursum
 deferantur. Aut saltē scire necesse foret, quādo et
 senum quilibet obiret, ne aliquos, prout eis mos
 est, fallerent, quippe in præsentia est illud prouer
 bī, ut aiunt. Quadriga bouem sepiissime ducit.
 PLV. Hæc quidē o Terpsio, prudentius fiūt q̄
 tibi p̄fecto videant̄. Verū & vos quid passi estis?
 rebus em̄ alienis gaudetis: dum senibus, filijs orō

P. VIRVNIO INTERPRETE

batis, vosmet tantope tradatis: quãobrem in derisum adducti, ab illis sepelimini: quod quidẽ plurimis sit piucundũ. Nã quanto vos magis mori illos popetatis, tanto plus omnibz q̃ gratissimum est, si ante eos vos mori contingat. Etem nouam quandã in mediũ adducitis artẽ, vetustos atq; decrepitos quĩ amatis: p̃sertim quidez, si liberis sint orbat. qui vero liberos habent, illorũ vobis non est cura. Qz q̃ ex ijs q̃ amant plurimi, minime vero ignari astu, si eis liberos esse cõtingat, illos odisse dissimulent: ut & ipi habeãt amatores. Inde ijs in testamẽto exclusis q̃ munera diutissime obtulerunt, liberi, sicuti p̃fecto dignũ est, omnẽ eorũ substantiã consequunt: at illi tristitia affecti, sua q̃ spe delusi, dentibus fremunt. TER. Oia hæc vera sunt quẽ de me & Tucrito autumas: quũ sp̃ eũ mori putarẽ. Introducebat em̃ me dũ in angustia positus esset: atq; sub velamine quodã, tanq̃ ex ouo pullus imp̃fectus gratulabat. Vnde q̃nto citius eũ ad sepulchrũ duci existimabã, tãto plus mea me fallebat opinio, quũ sp̃ magis se differre pararet. Et ne ij, qui amore cõcurrerãt, muneribz me præclaris vincerẽt, plurima sollicitudine excitatus iacebam, singula enumerãs: eaq; causa mei fuerũt interitus. Is tandẽ adeo mihi hamũ dilace

MANIVM DIALOGI E LV

rantē imp̃ssit, ut prius me deridens sepulchro tra-
deret. PLV. Euge o Tucrite, diutissime viuas,
una & diuitijs abundās, & huiuscemodi hoīes de-
ridens: neq; prius moriaris, q̃ hos blanditores cū
ctos premitas. TER. Hoc quidē o Pluto piu-
cunduz mihi foret, si ante Tucritū Careodos vita
decederet. PL. Boni animi sis o Terpsio, & Phi-
do etiā, & Melanthus, & oēs penitus ip̃m prece-
dent, ex ip̃ismet (ut prediximus) curis. Hæc ego
fum̃ope cōmendo, o Tucrite diutissime viuas.

LVCIANI HERCVLES.

Locutores, Diogenes, Hercules. DIO.

NVnquid Hercules ipse est: Haud quisq; me
hercule alius. Arcus, claua, pellis leonina, ma-
gnitudo ip̃a, totus deniq; Hercules est. Igit̃ e vita
decessit qui Iouis erat filius: Dic quæso o præcla-
rissime, mortuus ne es: Ego em̃ quū terrę sup̃es-
sem tibi haud secus q̃ deo sacrificauī. HER. Re-
cte qppe sacrificasti. Hercules em̃ ipse ī coelo una-
cum dñs ī mortalibus cōsistit, Heben apud se ha-
bens cruribus formosissimā. Ego vero qui te al-
loquor sua sū umbra. DIO. Quidnā dicis ama-
bo: umbra ipsius dei: HER. Fieri em̃ potest,
altera eū ex parte deū esse, altera vita decessisse.
DIO. Vtiq;. HER. Ille em̃ neq; q̃ mortuus est.

P. VIR VNIO INTERPRETE

sed ego dūtaxat qui sui sum imago. DIO. Perpendo nunc poptime, teipm pro sua virili parte Plutoni tradidisse. HER. Sic res se habet. DIO Quo pacto igit̃ callidissimus quū sit AEacus, te eū nequaquē esse nouit, sed admisit tanquē subinductum Hercule. HER. Quoniā sibi sum perquē similis. DIO. Vera autumas: nā ita persimilis, ut ille ipse sis. Caueas igit̃ ne contra sit: ut tu quideꝫ Hercules existas: imago vero apud deos imortales Heben in uxore duxerit. HER. Audax nimis es atquē loquax: & nisi ab argutis, quas in me intulisti, desinas: senties quē primū qualis dei imago sim. Arcus em̃ nudus est atquē paratus. DIO. Cur aut̃ decetero te timeam, quū semel mortuus sis? Sz per tuū Hercule dic quæso, dū ille viuebat eras ne una secū, & tūc imago existens: aut unus quidē eratis in vita, posteaquē e vita decessistis separati: ac ille quidē ad deos imortales aduolauit, tu ꝑo umbra, ut dignū videtur, ad inferos aduenisti. HER. Etsi fas equidē foret, nequaquē respōderi viro sophistice percunctanti: attamen aures quoquē ad hoc porrigas. Quicquid em̃ Amphitriōnis in Hercule erat, idipm morte affectum est: quod nempe ego sum (ut dixi) totum, quod aut̃ Ioui attinet, est cum dñs imortalibus constitutū.

MANIVM DIALOGI E LV

DIO. Perspicue nūc intelligo. autumas em̄ eadē vice Alcmenā duos peperisse Hercules: unū qdē ex Amphitrione, alterū vero ex sumō loue: ex q̄ factū est, ut gemini ī unius matris utero lateretis.

HER. Nequaquē o insane, idem profecto ipsi eramus ambo. DIO. Neq; adhuc ad intelligendū id facile est, duos Hercules in unū esse cōpositos. nisi q̄s diceret, vos tanq; Hippocētaurū in unum fuisse copulatos, hoīem vic; & deū. HER. Nōne sic tibi hoies componi videt̄ animo & corpe? Vnde qd prohibet animū quidē ip̄m ex sumō loue natū, adesse coelo, me vero mortalē ad inferos venisse? DIO. Vtiq; elegant̄ hęc differuisses, si corpus hac tēpestate esses, sed incorporea es imago. itaq; periculū est, te triplicē iā fecisse Herculē.

HER. Quonā modo triplicē? DIO. Hoc quidē modo. nā si unus in coelo existit, tu vero apud nos imago, corpus aut̄ apud tumulū iā in puluerē versum, hęc tria iā cōfecta sunt. animaduertas: igit̄ velim, quē tertium corpi esse intelligas patrem.

H. Audax es, atq; sophista, s; qd nomē tibi est qui huc aduenisti? DIO. Diogenis sinopei imago: ip̄e aut̄, p̄ ip̄m louē, minime cū dīs me ī mortalib; sed cū mortuorū optimis constitui: Homerū atq; huiuscemodi fabulas deridens.

PHILOSOPHORVM AVCTIO.

LVCIANI dialogus lepidissimus, q̄ suo more poeta philosophos ridet, eosq̄ venales seruos facit, loue qdē vendente, at agente præcone Mercurio: interprete Nycholao Beraldo. Interloquuntur Iupiter, Mercurius, Emptor. IVPITER.

AV quidē scamnā dispone, locumq̄ præpara veniētibz. At tu adductos huc philosophos in catasta statue: s; comptos prius, ut pulchri, decentesq̄ appareant, multosq̄ inuitent emptores. Tu vero Mercuri præconem age: & q̄ recte feliciterq̄ cedat nobis, emptores ad forum conuoca, q̄primū ut adsint, quando philosophos cuiusuis generis atq̄ īstituti adducturi sumus. Porro si qs. præsentis numos non habeat, soluet postea, dato prius fideiussore. MER. Adsunt quidē multi, a nobis neutiq̄ diutius remorandi. IV. Veniamus igit. MER. Quem vis primū oīm adducamus? IV. Constatū hunc ionicū, nā austerum nescio quid præse fert, ac venerandū. MER. Hūc cine Pythagoricū dicis? Descende tu ergo: teq̄ ijs qui cōuenerūt præbe conspiciendū. IV. Age clama. MER. Vitam optimā vendimus, ac grauissimā, quis emptor erit? Quis supra hominē sapere vult? Quis nosse uniuerſi harmoniā? Quis reuiuiscere? EM. Hic quidē nō utiq̄ in genero

AVCTIO PHILOSOPHORVM

fa est facie. S; qd nouit potissimū? MER. Arithmetica, Astronomiā, prodigiosam doctrinā, Geometriā, Musicā, diuinationē. Summū certe vatem vides. EM. Licet ne hominē interrogare? MER. Interroga tu bonis (quod dicūt) auiabus. EM. Cuias es tu? PY. Samius. EM. Vbi eruditus? PY. In AEgypto, ab ijsqui AEgyptū incolunt philosophis. EM. Age vero, si te emero, ecquid me docebis? PY. Nihil docebo, sed reminisci faciam. EM. Quomodo tandē? PY. Quū tuam ipsius animā expurgauero, eiꝫ sordes omneis eluero. EM. Sed fac me purgatū esse: qua ratione id efficies? PY. Primū omnium quiete, silentioꝫ opus est diuturno, perpetuoꝫ annorꝫ quinqꝫ taciturnitate. EM. At tibi obone, melius sit Crēsi filiū instituere, nā quod ad me attinet, loqui ego, non aut statū instar perpetuo filere volo. At quid post tam diuturnū tandē quēnnj ꝫ silentiū? PY. In Musica, Geometriaꝫ exercebere. EM. Belle dicis. siquidē citharæ, dum prius, dein philosophuz esse oportet. PY. Ad hæc numerare etiā. EM. Et iā quoꝫ scio numerare. PY. Quomodo numeras? EM. Vnū, duo, tria, quattuor. PY. Vides ne ea quę tibi quattuor esse vident, esse decem: absolutūꝫ quēpiam.

N. BERALDO INTERPRETE.

ex ijs trigonon fieri, ac iusiurandū nostrū. EM. Nunq̃ hercle iuramentū hoc quaternariū audiui neq̃ sermones eiusmodi sacros ac diuinos. PY. Postea scies o hospes, quēnā sit terrę, aeris, aquę, ac ignis vectatio: & qua sint forma quo q̃ modo moueant̃. E. Est ne aliq̃ igni, aeri, aquę forma?

PY. Et manifesta quidez. Neq̃ em̃ informia ac sine figura moueri possunt. Nosces p̃terea deum & numerū esse, & harmoniā. EM. Mira dicis.

PY. Adde his, q̃ aliū videri, aliū vero esse te scias, qui unum esse te putas. EM. Quid ais? alius ne sum, non hic qui te alloquor? PY. Nūc qdē is qui es, at quondā alio corpore, alioq̃ nomine videbare: atq̃ itidem olim in aliud transibis corpus. EM. Hoccine ais? Imortalē fore me, in varias mutatū formas? Sed de his satis sup̃q̃. Quæ nā vero tibi victus ratio? PY. Ex animantibus nullū comedo: ab alio nullo nisi a fabis abstineo.

EM. Cur usq̃ adeo a fabis abhorres? PY. Nō abhorreo ego, s; sacrū qddā sunt, mirac̃ eor̃ natura est. Nā primū qdē nil aliud q̃ semen s̃t. Q; si viridē adhuc fabā exueris, videbis pudēdis, virilibusq̃ nescio qd s̃se. Decoctā vero si noctib; aliquot lunę exposueris, sanguinē ex ea facies. qd̃q̃ maius, Atheniēsi b; mos est, fabis magistratus eli

faba

AVCTIO PHILOSOPHORVM

gere. EM. Pulchre omnia, ac plane diuinitus dexti. Ceterum exultor, quando nudum te videre cupio. O Hercules, aureum est huic femur, non homo est, sed immortalis quispiam deus esse videtur: quia propter eum oino emam. Quanti eum facis? MER. Decem mnis. EM. Ego tanti emo: precium accipe. IV. Scribe emptoris nomen, simul ac patriam.

MER. Italicus quispiam esse videtur o Iupiter, nimis enim ex ijs qui Crotonem, ac Tarentum, ac magnam Graciam incolunt. Quamquam non unus, sed pene trecenti eum sui commodi gratia emerint. IV. Abducant illum: nos quod alium euocemus. MER. Vis ne squalidum illum ponticum? IV. Proflus. MER. Qui peram ex humero suspensam gestat? Descende. Ades: ac sedes has circumi. Vitam virilem vendo, vitam optimam, generosam, ac liberam vendo. Philosophum liberum quis emet? EM. O praecon, quid ais tu? vendis hominem liberum? MER. Vendo ego. EM. Deinde nihil times, ne plagis accusatum in Areopagitarum iudicium quis te vocet? MER. Nihil hic auctionem curat: quoniam se omnino liberum esse putat. EM. Quis eo uti velit usque adeo sordido, atque infelicitate iacenti, nisi fossorem eum, aut lixam quis forte facere velit? MER. Neque id modo, sed & si atriensem eum per domum ve-

N. BERALDO INTERPRETE

stibulo statueris, quouis cane fideliorẽ eũ inue-
 nies. Est scilicet huic canis nomen. EM. Cuias,
 quãue artem profitetur? MER. Roga tu hoĩez:
 ita eũ optime feceris. EM. Eius timeo austerita-
 tem ac tristitiã, ne me adlatret accedentẽ, ac p lo-
 uem mordeat. Videsne uti is baculũ sustulerit, cõ-
 traxerit supercilia, ac iracundũ quid dã minabun-
 dumq; aspiciat. MER. Ne time: mansuetus est
 ac benignus. EM. Hoc primum o optime, cuias
 es? DIO. Vnde uis. EM. Quid ais? DI. Mũ-
 di ciuem vides. EM. Imitaris ne quẽpiam? DI.
 Herculem. EM. Cur tu itaq; leoninã, ut ille, pellẽ
 non induis? Nã baculo quidẽ illi nihil es dissimĩ-
 lis. DIO. Penula hęc mihi leonina pellis est. Pu-
 gno vero ut ille, aduersus voluptates, sed ultro et
 a nemine iussus: ut quĩ vitam malim expurgare.
 EMPulchrũ, ita me deus amet, institutum. Sed
 quid te nosse dicemus? aut quã artẽ tenes? DI.
 Liberator sum hominũ, & morborũ animi medi-
 cus: veritatis q; oĩno, ac libertatis propheta esse
 cupio. EM. Age o propheta. Ceterz si te emero
 quo me tandẽ modo docebis? DIO. Primũ qdẽ
 te adsumens, & delicias exuens tuas, tecq; in ege-
 state claudens penula induam. Post laborare co-
 gam, humi dormientẽ, & aquam bibentẽ: tecq; nō

AVCTIO PHILOSOPHORVM

exquisitis, sed obuijs primū edulijꝫ explorere. Pecunias vero si quas habeas, authore me in mare pꝛijcies. Vxorem nō curabis, non liberos, non patriam: tibiꝫ ea omnia nugæ videbunt. Relinquens vero paternā domū, aut sepulchrum aliquod habitabis, aut desertam turrim, aut etiā dolium. Pera vero tibi erit lupinis plena, librisꝫ intus & exterius scriptis: atꝫ ita maximis regibus feliciorē esse te dices. At te si quis aut flagellet, aut torqueat, eorū nihil esse tibi durum molestūꝫ existimabis. EM. Quid ais? Flagella mihi nihil fore dura ac molesta? Neꝫ em̄ testudinis, aut carabi corio tegor. DIO. Euripidis illud, paucis mutatis, imitaberis. EM. Quid tandē? DIO. Mens quidem tibi dolebit, at lingua nequaꝫ. Tibi vero ad esse hæc debent. Impudentē te esse oportet, ac audacē, cunctisꝫ & principibus & priuatis conuiciari. eo em̄ modo te suscipiēt, magnanimūꝫ esse cōjicient. Barbara vero tibi uxor erit, absonaꝫ locutio, ac plane canina. Facies intenta, ingressus vero eidē cōueniēs. Ferina deniqꝫ agrestiaꝫ oīa. Pudor vero, equitas, modestiaꝫ procul esto: ruboremꝫ oīno e fronte deradito. Hominū cōuentus ac cōciliabula, nūdinasꝫ sequere: in ijs solus atꝫ incōmutabilis esto, non amicū, non hospitē

admittēs. his em̄ fere magistratus soluit. Cunctis
vero videntibus ea audacter facito quę nemo so-
lus, priuatimq; faceret. Venerē quoq; tibi q̄ma-
xime ridiculā eligito: ac deniq; vel polypū, si tibi
videat, crudū, sepiamue comedens morere. En ti-
bi nos hanc felicitatē conciliamus. EM. Apage
sis. Scelestā em̄ sunt hęc, non humana quę dicis.

DIO. Sed q̄maxime facilia o noster, & ad quę
cuius puenire promptū sit. Nō em̄ eruditioe, nō
studijs tibi, nugisq; eiusmodi opus erit: sed bre-
uis, compendiarisq; hęc tibi ad gloriā via fuerit.
Nā seu priuatus agas, ac tinctor coriarius, falsa
mentariusue, aut faber, aut numularius: nihil oīno
phibebit te esse admirabilē, modo nō desit impu-
dētia, atq; audacia, recteq; i quēuis opprobria ia-
ctare didiceris. EM. Nihil mihi pfecto in hac re
tua opera opus ē. Nauclerus ꝑo forte, aut olitor
popportune fueris, si hic duob; ad sumūz obolis
te vēdere mihi velit. M. Hūc tu accipe. nihil em̄ iu-
cundius nobis, q̄ ab obturbatore isto, clamosoq;
ac maledico liberari. IV. Aliū voca, cyrenēū illū
purpuratū ac coronatū. M. Adeste cūcti, atq; di-
ligent; auscultate. Est hęc quidē sūptuosa res, ac di-
uitib; aptissima. Vita hęc est suauis ac ter beata.
qs delitias experit: qs delitias sūmas emere vult?
E. Veni & dic qd nosti. ego em̄ te emā: si qdē utilis

AVCTIO PHILOSOPHORVM.

mihi fueris MER. Ne obturba quæso hominē o
optime, neq; interroga. parū em̄ sobrius est: ne
q; tibi quicq; cōmodē responderit, ut qui lingua
sit lubrica (vides em̄) ac titubante. EM. Ecq;
sanus corruptum hunc ac nequā seruum emerit?
Quē vero unguenta olet. Vt lubricū quiddā in
cedit. Verū dic tu Mercuri, quid nouit hic potissi
mū? MER. Est hic oīno quidē in victu dexter,
computationibusq; ac comessationibus, & tibi
cinis q; maxime idoneus: aptissimus profecto a
matori cui piā ac perditō domino. præterea condi
endorū bellariorū egregie gnarus, obsonatorq;
experientissimus, atq; oīno voluptatis iucundio
risq; vitæ professor. Eruditus quidē est Athenis,
seruit vero tyrannis Siculis, a quibus vehemēter
colebatur. Instituti vero eius caput est, omnia cō
temnere, omnibus uti, ac voluptatez undecunq;
venari ac expetere. EM. Quærendus tibi quis
piam alius ex opulētis istis optimeq; numatis ho
minib;: quādo ego emendē huic vitæ hilari haud
sum idoneus. MER. Ociosus quantūz video o
Iupiter nobis hic superit. IV. Traducito hunc:
atq; aliū addueito. Imo vero duos istos. Nēpe ri
dentem illū ex Abderita, & flentē alterū Ephesiū
nā utrūq; simul vendere certū est nobis. MER.

N. BERALDO INTERPRETE

Descendite huc, atq; in medium procedite. Optimas vitas vendo, sapientissimos omniū philosophos vendo. EM. O Iupiter, quæ est hæc varietas? Hic enim ridere non cessat: alter vero lugere quæpiam videt. iugiter em, atq; ubiq; lachrymas fundit. Quid hæc o noster sibi volunt? Quid rides? DE. Rogas? Quoniam quæ agitis vos ridicula mihi videntur omnia: vosq; præterea ridiculi. EM. Quid ais? Num nā nos omnes rides, nostraq; omnia usq; adeo parvipendis? DE. Ita habet, serium in eis nihil: inania vero cuncta, atomorūq; abundantia, infinitaq; multitudo. EM. Nō ita quidē: sed tu, ut vere dicam, inanis es, ac plane imperitus. O quæ est hæc contumelia, haud unq; ridendi finem facies? Tu vero quid fles optime? multo em melius puto te alloqui. HER. Quoniam o hospes, miserande mihi res cunctę mortaliū esse vident, nihilq; in eis esse non fragile: idcirco me miseret vestri: & præsentia haud quaq; mihi magna videntur, futura vero omnino misera. Dico vero conflagrationes atq; uniuersi calamitatē. Horum idcirco misereor. Nempe q; nihil est in eis stabile, sed cuncta miscent inter se ac conuoluuntur: ac nihil differt voluptas a molestia, peritia ab imperitia, magnū a paruo, & sursum deorsum cit
f in

AVCTIO PHILOSOPHORVM

cumcurrētia, & ultro citroq; ceu in æui huius ludo
dicro transeuntia. EM. Quid est quum? HER.
Puer ludens talis, ac cōtendens. EM. Quid sūc
homines? HER. Dñj mortales. EM. Quid dñj?

HER. Homines immōrtales. EM. Enigmata
dicis o noster, & griphos cōnectens, quēadmo-
dum & Apollo, nihil, ut vere dicā, explicas. HE
Nā vos omnes ne pili quidē facio. EM. Nemo
itaq; sanus te emerit unq;. HER. Ego vero oī-
bus gregatim flere iubeo, ementibus, & nō eme-
tibus. EM. Hoc malū haud distat ab insania: q̃
propter neutrū horum emere certū est. MER.

Inutiles & ij nobis supersunt. IV. Tu aliū ven-
de. MER. Atheniensem ne illū hominem? IV
Prorsus. MER. Huc ades. Vitam bonā & prou-
dentē vendimus: quis emet sanctissimū hunc phi-
losophum? EM. Dic mihi, quid maxime nosti?

SO. Pueros amo: perbellecq; amoris numeros
omneis teneo. EM. Qui igitur emam te, qui pe-
dagogo egeam formosissimi mi filij? SO. Ecq;
me uno aptius formoso cuipiā puero adesse pos-
sit? Nā non ego amo corpora, sed animā esse pul-
chram puto. Siquidē & si mihi formosissimi pue-
ri deponant, ac sub eadē stragula iaceant, audies
eos indignū se nihil a me pati affirmantes. EM.

N. BERALDO INTERPRETE

Quis hæc tibi credet, scilicet quū pueros ames, nihil te præter animam curare? Præsertim in tanta licentia, nempe eodem lecto iacentē. SO. Iuro equidē tibi & canem, & platanum, hæc ita esse. EM. O hercules, quodnam est hoc iusiurandum, quæue deorū absurditas? SO. Quid ais? Putas ne canem deum nō esse? Nescis qualis sit in Aegypto Anubis, in cœlo Sirius, & apud inferos Cerberus? EM. Recte dicis, at non aduerteram. Sed quam tandem vitam agis? SO. Ego quam mihiipsi ciuitatem condidi, habito. Republica vero quadam peregrina utor, & mihiipsi leges facio. EM. Vnū aliquod ex tuis placitis audire cupio. SO. Audi maximum quidpiam qđ de foeminis sentio. Existimo enim nullam ex eis uniū, sed cuiuscūq; esse debere. EM. Quid ais sublatas ne leges de adulterio? SO. Per Iouem, ac omnem de eis curam, inanemq; diligentiam.

EM. Quid vero de formosis, tempestiuis q; pueris existimas? SO. Osculum ij præmij vice viris claris, ob egregium aliquod ac memorabile facinus ultro dabunt. EM. Pape, quæ est hæc liberalitas? Cæterum quodnam est tuæ huius sapientiae caput? SOCRATES. Ideæ, & horum omnium exemplaria. Nam eorum quæcunq;

AVCTIO PHILOSOPHORVM

q̃ vides, terrę, atq; eorū quę super terrā sunt, celi,
maris imagines quędā sunt occultę extra uniuersū.
EM. Vbi sunt? SO. Nusq̃. Nā sicubi essent, non essent. EM. Nō video hęc quę dicis exemplaria. SO. Nil mirū. cęcus em̃ es oculo, ego vero oīm imagines video: teq; ip̃m inuisibilē, & me aliū, & oīno gemina omnia. EM. Emendus es igitur sapiens usq; adeo quū sis, atq; acuta acie. Age, quanti, aut quid a me precij petis? MER: Da duo talenta. EM. Emi ego quanti dicis: argentū vero iterū psoluam. MER. Quod est tibi nomē? EM. Dioni syracusano. MER. Age, accipe id quod tibi cedat feliciter. Epicureū te voco. Quis emere hunc vult? Est hic quidē ridentis illius discipulus, itemq; ebriosi alterius, quos paulo ante indicabam. Porro unum quiddā plus illis nouit, quatenus impius magis est, cętera iucūdus & gulę amicus. EM. Quanti? MER. Duab; minis. EM. Accipe. At videam oportet quibus nā potissimū edulij; gaudeat. MER. Dulcibus maxime gaudet atq; mellitis, maxieq; expetit caricas. EM. Facile hoc: emā itaq; illi ficuū massas. IV. Aliū voca, illū scilicet derafum & seuerę stoicū. MER. Recte dicis. nā multi eorū qui ad forę cōuenerunt, eū ip̃m expectare vident. Ip̃am veri

N. BERALDO INTERPRETE

tatem vendo, vitā p̄fectissimā vendo. quis unus
oīa nosse vult? EM. Quid hoc? MER. Nēpe
q̄ solus hic sapiēs, solus pulcher, solus iustus, for-
tis, rex, rhetor, diues, legis lator. Deniq̄ quid nō?

EM. Numnā o bone, & cocus solus est, & per
louē, tinctor coriarius, faber, atq̄ id genus alia?

MER. Ita videt̄. EM. Veni o bone, ac mihi em-
ptori dic quis nā sis: atq̄ illud quidē primū, nūnā
graue tibi sit q̄ venalis sis ac seruus? CHry. Ne
quaq̄, nā hęc in potestate nostra quidē non sunt.
Porro quęcūq̄ in potestate nostra nō sunt, indis-
ferentia esse necesse est. EM. Nescio quid dicas.

CHry. Quid ais? nescis q̄ quēdā sunt proegme-
na, alia ¶o rursus apoproegmena? EM. Ne nūc
quidē intelligo. CHry. Nil mirz, ut qui eiusmodi
di nominibus nostris assuetus non sis, neq̄ com-
prehendendi vim habeas. Studiosus vero quis-
piam, atq̄ in logica speculatione versatus, nō tm̄
modo hęc nouit, sed quid sit accidens, & quid p̄-
teraccidens, quidq̄, & quantū inter se differant.

EM. Ne graueris per philosophiā obsecro hęc
verba nobis exponere. nam nescio quomodo ob-
stupui eiusmodi verborum sono. CHry. Perli-
benter quidem, citraq̄ inuidiam omnem. Nam si
quis claudus eo ipso quo claudicat pede in lapidē

AVCTIO PHILOSOPHORVM

forte impeggerit, ac vulnus aliquod ex occulto acceperit: habebat is quidem contingens, nimirum claudicationem: vulnus vero quod postea accēpit, præter contingens. EM. O mirum hominis ingenium. Quid vero aliud potissimum nosti?

CHry. Verborum laqueos, quibus implico mecum differentes, atq; eorū ora obturo & ad silentium adigo, ceu iniecō illis fræno. Hæc autē facultas, celebratus syllogismus vocat. EM. Hercules, inexpugnabilis cuiuspiā, ac violenti nomen dicis. CHry. Audi igit. Est ne tibi filius? EM. Quid ni? CHry. Hunc igitur si forte iuxta fluvium errantem crocodilus deprehendat, rapiatq; , ac mox redditurū se tibi eundem promittat. Nēpe si quid statuerit de reddendo tibi filio vere dixeris, quid eum dices statuisse? EM. Rem quæris haud quāq; dictu facilem. Nam dubito, utro dicto filium recipiam. Vex tu per Iouem, respondens, mihi filium serua, ne prius occupatus a crocodilo voretur. CHry. Confide. Nam alia mox ex me disces haud paulo magis mira. EM. Quæ tandem? CHry. Metentem, dominantem, exindeq; electram, atq; obducta illum facie. EMP. Quemnam illū obductum, aut quā electram dicis? CHry. Electram illam indy tam Agamēno

N. BERALDO INTERPRETE

nis filiam, quę eadē simul & nouit. & non nouit. Nam quū ei p̄xime adstaret Orestes ignotus adhuc, nouit quidē Orestē: ut qui frater eius esset: q̄ vero is Orestes esset ignorabat. Obductū v̄o il- lum, maximeq; admirandū sermonē audies. Naz hoc mihi responde. Nosti tuū p̄ius patrē? EM. Certe. CHry. Quid igit, si quē admoueam tibi velata facie, interrogemq; hunc cine nosti? Quid dices? EM. Nimitē, haud nosse me. CHry. At qui erat is pater tuus: quare si hūc ignoras, patrē etiā manifesto ignoras. EM. Non quidē. at is si reuelata facie fuerit, id quod res est sciam. Ceterę quorū tādē hęc tua sapientia, aut quid tum potissimū facies, simul atq; summū virtutis fasti- gium fueris affecutus? CHry. Circa primigenia versabor: diuitias dico, sanitatem, atq; id genus alia. Porro necesse est prius sumō studio ac labo- re libris ijs subtilibus incubuisse, scholia congere- re, ac solecismis, absurdisq; verbis impleri. quod q; p̄cipuū est: haud fas est sapientē te fieri, prius q̄ elleborū ter biberis. EM. Generosa hęc oīa, planeq; virilia. Ceterę auarum, abiectumq; esse, ac generatorem (adesse em̄ tibi hęc omnia video) numnā eius esse dicemus qui elleborum biberit, aut absolutā quampiā virtutem fuerit affecutus.

AVCTIO PHILOSOPHORVM

CHry. Certe. Soli enim sapienti scenerari licet. Nam quū eius propriū sit munus, colligere, scenerare vero atq; usuras supputare haud multum a colligendo abesse videantur, manifestū hoc non minus sapiētis esse q̄ illud. Necq; hoc simpliciter quidē. Necq; em̄ ei usuras modo accipere licet, s; usurarum etiam usuras. Alioqui ignoras, ex usu & ris quasdam priores esse, quasdam posteriores, p̄ inde atq; illarum foetus: lam vero vides quid efficiat syllogismus. Nam si usurā primā accipiat, accipiet & secundam. At qui primā quidē accipiet, accipiet ergo & secūdā. **EM.** Eadem ergo dicamus oportet de mercede, quam ab adulescentibus accipis. quū manifestum sit, sapienti soli virtutem prēmij loco esse. **CHry.** Sapere incipis. Non enim mea ipsius, sed dantis gratia mercedē accipio. Nā quum ex hominibus hic profusus sit, ille contra continens ac comprehendens: ego me ipsum quidē exerceo, comprehensor ut sim, discipulum vero, ut sit profusus. **EM.** Atqui contra dicebas discipulum quidē comprehensorē, te vero solū diuitem, effusum. **CHry.** Rides o noster. At vide ne syllogismo qui demonstrari nequeat, te configā. **EM.** Ecquid ab ijs tuis iaculis periculi grauis esse p̄t? **CHry.** Perplexitas, silentiū, ani

N. BERALDO INTERPRETE

mi stupor, ac mentis euersio. Quodq; omniū maximū, ego te, si velim, esse lapidē cōuicero. EM. Quomodo lapidem? Nō em̄ Perseus o optime esse videris. CHry. Hoc modo. Lapis numnam corpus est? EM. Certe. CHry. Quid vero animal, nōne est corpus? EM. Fateor. CHry. Tu vero an non animal? EM. Ita puto. CHry. Lapis es igit̄; corpus quū sis. EM. Non ita, sed res solue me per Iouem obsecro: meq; denuo hominem ex lapide facito. CHry. Haud difficile id quiddem. Sed tu homo iterū esto: dic mihi, omne corpus est animal? EM. Non. CHry. Quid ȳo lapis? animal? EM. Non. CHry. Tu ȳo an nō corpus es? EM. Sum. CHry. Corpus vero quū sis, an non es animal? EM. Certe. CHry. Nō igit̄ lapis es: animal quū sis. EM. O recte factū. Vt mihi nuper crura, ceu Niobes quondā, p̄fixerant, ac pene saxea facta sunt. Emam te idcirco. Quanti? MER. Mn̄is duodecim. EM. Accipe. MER. Solus ne eū emisti? EM. Non per Iouem solus, s; ij omnes quos vides. MER. Multū p̄fecto, validisq; humeris, ac metentis sermone digni. IV. Ne cessa, aliū accerse. MER. Peripateticū te dico, te inq; pulchrum, ac diuitem, Emite prudentissimū hunc, rerumq; oīm peritissimū.

AVCTIO PHILOSOPHORVM

mum. EM. Qualisnam est? MER. Modestus equus, victu temperans, quodq; omniū maximū duplex. EM. Quid ais? Alius ne extrinsecus, atq; intrinsecus alius? MER. Quare hunc si emor, memento exteriorē hunc atq; interiorē vocare. EM. Quid yō nouit potissimū? MER. Triplex bonū esse, animę, corporis, ac fortunę. EM. Humana sapit. Quanti est? MER. Viginti minis. EM. Magnū id quidē. MER. Non o beate, etem pecunię quidpiā habere videt: quare causam haud dices, quin emas protinus. Disces q̄primū ab eo etiā, quot annos viuat culex: quantoq; interuallo a sole distet maris profundū: & quēnā sit ostrearū vita. EM. Quę hęc est diligentia, atq; exacta doctrina? MER. Quid vero si & alia audias multa, longe ijs acutiora? Nimirū de semine ac generatiōe, de hominis in utero formatiōe, & q̄ homo quiddā sit risibile, asinus vero neq; risibile sit animal, neq; fabricę aptus, neq; natatilis. EM. Grauiissima hęc sunt omnia, utilesq; (quas dicis) disciplinę: q̄propt̄ emo eū viginti. MER. Esto. Quis iam reliquus nobis factus est? Scepticus ille. Tu o Pyrrhia adesto: ut q̄primū vende. Effluit em̄ iam turba pene omnis, ac pauci iam admodū supersunt quibus vendere liceat. Verū

N. BERALDO INTERPRETE

tñ quis emere & hūc vult? EM. Ego. Sed tu dic
 primū, quid nosti? PHI. Nihil. EM. Quomō
 hoc abs te dictū est? PHI. Quoniā nihil omni
 no esse mihi videtur. EM. Nōne & nos quiddā
 igit̃ sumus? PHI. Ne id quidē scio. EM. Neq̃
 te quēpiam esse? PHI. Multo etiā id magis ne
 scio. EM. O quē est hęc dubitatio. Quid hęc ve
 ro sibi volunt statēræ? PHI. Appendo in eis ra
 tiones, atq̃ ad æquilibrium reduco: quumq̃ ve
 hementer similes æqualesq̃ pondere eas esse vi
 deo, tunc demum ignoro, utra sit verior. EM.
 Quid vero aliud optime, facis? PHI. Omnia, ni
 si q̃ fugitium comprehendere nequeo. EM.
 Cur id nequis? PHI. Quoniā optime non com
 prehendō. EM. Nihil mirum. nā tardus, segnis
 q̃ quispiam esse videris. Cæterꝫ quisnam est do
 ctrinę finis tibi propositus? PHI. Imperitia: ni
 hilq̃ neq̃ audire, neq̃ videre. EM. Surdum igit̃
 tur ac cæcum esse te dicis. PHI. Immo vero sine
 iudicio, ac sensu, nihilq̃ verme præstantiorē es
 se me. EM. Emendus es itaq̃ vel ob hęc maxie
 me. Quanti hūc facis? MER. Mina attica. EM
 Accipe. Quid ais o noster? Emi ego te? PHI.
 Incertum. EM. Incertum? Emptus quidem mi
 hi es: dataq̃ pecunia. PHILOSOPHO. Nōdum

AVCTIO PHILOSOPHORVM

tibi assentio, sed hoc mecum tacitus ipse confide-
ro. EM. Atqui tu me quidem sequere, uti seruū

debet. PHI. Quis nouit, vera sint, nec ne q̄ di-
cis. EM. Præco, mina, quicq; adsunt omnes.

PHI. Adsunt ne hic nobis aliqui? EM. Enimue-
ro ego iam iā tibi in pistrinum coniecto, persuade-
bo dominū me tibi esse: teq; causa esse inferiorē.

PHI. Et de hoc dubito adhuc: ac nihil dū assen-
tio. EM. At ego iā per Iouē, iudicaui. MER.

Tu quideq; huic desine obloqui, ac contradicere:
emptoremq; sequere. Vos verō in crastinum vo-
camus. vendituri enim priuatas, mechanicasq;
ac forensis vitas sumus.